

Ministerie van Klimaat en
Groene Groei

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

Autoriteit Consument & Markt
T.a.v. mevrouw M.R. Leijten
Muzenstraat 41
2511 WB DEN HAAG

**Directoraat-generaal Klimaat
en Energie**

Directie Energiemarkt

Bezoekadres

Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres

Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr

00000003952069570000

T 070 379 8911 (algemeen)

F 070 378 6100 (algemeen)

www.rijksoverheid.nl/kgg

Datum **16 MEI 2025**

Betreft Advies MKGG t.a.v. codebesluit Prioriteringskader

Ons kenmerk

DGKE-DE / 98829118

Uw kenmerk

ACM/UIT/647183

Geachte mevrouw Leijten,

Op 6 mei jl. heeft u mij per brief om advies gevraagd ten aanzien van het nieuwe prioriteringskader voor verzoeken voor transportcapaciteit op het elektriciteitsnet (hierna: prioriteringskader). Het College van Beroep voor het bedrijfsleven (CBb) heeft bij uitspraak van 11 maart 2025 het oorspronkelijke codebesluit vernietigd. Daarom werkt de Autoriteit Consument en Markt (ACM) nu aan een nieuw besluit waarbij de uitspraak van het CBb in acht wordt genomen. Het CBb heeft in haar uitspraak expliciet aangegeven dat de ACM mij om advies mag vragen. In deze brief deel ik dan ook mijn advies met u ten aanzien van het in voorbereiding zijnde besluit.

In dit advies ga ik ten eerste in op een aantal uitgangspunten die ik belangrijk acht om in ogenschouw te nemen bij het opstellen van het prioriteringskader, vervolgens beantwoord ik de twee adviesvragen die u mij expliciet heeft gesteld. Tot slot adviseer ik nog om enkele onduidelijkheden in de huidige wijze van het vergeven van transportcapaciteit weg te nemen.

Houd vast aan een beperkt prioriteringskader.

Het prioriteringskader is een middel om, op het moment dat transportcapaciteit schaars is, de capaciteit als eerst beschikbaar te maken voor partijen met het grootst algemeen belang. Nauwe afbakening van deze partijen zorgt ervoor dat er ook daadwerkelijk geprioriteerd kan worden. Als te veel partijen recht hebben op prioriteit, vermindert niet alleen de werking, maar is het kader ook minder goed toe te passen en uit te voeren door de netbeheerders. Het uitgangspunt van het prioriteringskader moet dan ook zijn om zo beperkt mogelijk te zijn. De huidige categorieën en opbouw van het prioriteringskader met op één congestieverzachter, op twee veiligheid en op drie basisbehoefte lijkt dan ook een goed uitgangspunt. Gezien de congestieproblematiek wil ik hierbij expliciet benadrukken dat het van belang is dat congestieverzachters als eerste categorie blijft opgenomen. Dit kan er immers aan bijdragen dat ook andere verzoeken om transportcapaciteit eerder kunnen worden geaccepteerd.

Versterk de onderbouwing van functies en sectoren in het prioriteringskader

In uw adviesvraag beschrijft u de manier waarop ACM de sectoren wil selecteren die in aanmerking komen voor prioriteit. De ACM onderzoekt in aanvulling op de Verordening Gasleveringszekerheid ook andere verordeningen om te bepalen welke sectoren een groot algemeen belang dienen. Er wordt een drietal criteria genoemd die gebruikt kunnen worden voor de selectie van de sectoren, namelijk het algemeen belang van de sector, de locatie en of er eventuele alternatieven zijn binnen de EU. De ACM wil zover als mogelijk de partijen beperken tot partijen met een wettelijke taak of grondslag. Ik ondersteun deze aanpak.

Directoraat-generaal Klimaat en Energie
Directie Energiemarkt

Ons kenmerk
DGKE-DE / 98829118

Ik adviseer daarnaast om met het ministerie van Justitie en Veiligheid en de Nationaal Coördinator Terrorisme en Veiligheid in gesprek te gaan over de voorgestelde criteria. Vanwege het beleid rond vitale sectoren en ook vanwege hun verantwoordelijkheid voor de implementatie van verschillende Europese richtlijnen en verordeningen hebben zij ervaring met het selecteren van essentiële, kritieke en vitale sectoren. Mogelijk dat dit kan helpen van de sectoren voor het prioriteringskader.

Criteria voor voorrang voor partijen met een nationaal veiligheidsbelang

In het kader van de nationale veiligheid zijn er partijen denkbaar die nu niet opgenomen zijn in het huidige prioriteringskader. Dit kan risico's opleveren voor de Nederlandse nationale veiligheid, in het bijzonder de aantasting van de continuïteit van vitale processen, de aantasting van de integriteit en exclusiviteit van kennis en informatie, en het ontstaan van strategische afhankelijkheden. De herziening van het prioriteringskader biedt de mogelijkheid om deze risico's te ondervangen. Ik adviseer u dan ook om een nieuwe (sub)categorie op te nemen ten behoeve van nationale veiligheid, waarmee een zeer gering aantal bedrijven van groot belang voor de nationale veiligheid voorrang kan krijgen. Ambtelijk zal vanuit mijn ministerie geadviseerd worden over de nadere onderbouwing en afbakening van deze categorie. Ik zal u dit advies apart doen toekomen.

Positie van woningbouw en andere kleinverbruikers

In de huidige praktijk voor het verdelen van transportcapaciteit komen alleen partijen met een grootverbruikersaansluiting op de wachtrij. Kleinverbruikers worden in de meeste gevallen nog gewoon aangesloten. Er is echter onduidelijkheid ontstaan over de precieze werkwijze van netbeheerders in relatie tot het prioriteringskader. Het nieuwe besluit voor het prioriteringskader biedt een kans om deze onduidelijkheid weg te nemen door duidelijkheid te bieden in de positie van verschillende groepen kleinverbruikers ten opzichte van de rest van de wachtrij.

Het op dit moment nog geldende prioriteringskader geeft al prioriteit aan woningbouw. Ik adviseer u om woningbouw (woonbehoefte), net als nu het geval is, ook in het nieuwe prioriteringskader op te nemen.

Om de bestaande onduidelijkheid in de werkwijze van de netbeheerders rondom het aansluiten van kleinverbruikers weg te nemen adviseer ik om in het nieuwe kader ook duidelijk prioriteit te kunnen geven aan verzwaren bij huishoudens. Dit kan mogelijk onderbouwd worden op basis van de universele dienstverlening voor huishoudens zoals genoemd in artikel 27 van de elektriciteitsrichtlijn¹. Vanwege de openbare veiligheid ligt het voor de hand om, naast woningbouw en

¹ Richtlijn (EU) 2019/944

verzwaringen voor huishoudens, in ieder geval ook een beperkte groep kleinverbruikaansluitingen ten behoeve de openbare veiligheid op te nemen in het prioriteringskader. Dit gaat bijvoorbeeld om verkeerslichten, lantaarnpalen of camera's.

**Directoraat-generaal Klimaat
en Energie**
Directie Energiemarkt

Collectieve woonvoorzieningen

In het huidige prioriteringskader is woonbehoefte afgebakend tot een doorlaatwaarde van 3x35 ampère. Hierdoor worden collectieve woonvoorzieningen als woon-zorgcomplexen niet geprioriteerd. Het is van belang dat deze collectieve woonvoorzieningen in het prioriteringskader op eenzelfde wijze geprioriteerd worden als overige woonbehoefte om zo ongelijkheid en onduidelijkheden te voorkomen. Daarnaast adviseer ik de definitie van woonbehoefte, waaronder noodzakelijke voorziening, te verduidelijken in het nieuwe prioriteringskader.

Ons kenmerk
DGKE-DE / 98829118

Andere energiedragers

Verder worden in het huidige kader transportverzoeken voor de warmtevoorziening en voor gasnetten al geprioriteerd in de categorie basisbehoefte. In de definitie voor warmtevoorziening lijkt echter de prioriteit voor warmtebronnen, zoals geothermie en collectieve warmtevoorzieningen, te ontbreken. Het lijkt logisch om de definitie voor warmtevoorziening hierop aan te vullen. In algemene zin wil ik de ACM meegeven om te bezien of voorrang kan worden gegeven aan transportverzoeken voor energiedragers die de totale vraag naar elektriciteit verminderen. Dit vermindert de (toekomstige) vraag naar transportcapaciteit en zou daarmee kunnen worden gezien als een (toekomstige) congestieverzachter.

Uiteraard ben ik bereid om in gesprek te gaan over mijn advies en over eventuele aanvullende vragen.

Sophie Hermans
Minister van Klimaat en Groene Groei